

107/2008. előterjesztés

BUDAPEST FŐVÁROS XVI. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT

ALPOLGÁRMESTER

Tárgy: Átfogó értékelés az Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról 2007-ben

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdésében foglalt önkormányzati kötelezettség a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról átfogó értékelés készítése, a gyámhatóságról valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 49/1997. (IX.10) Korm. rendelet 10. számú melléklete (2.sz. melléklet) szerinti tartalommal.

Az értékelést a Képviselő-testületnek meg kell tárgyalnia, majd megküldeni a Közép-Magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatalának május 31-éig, aki 30 napon belül javaslattal élhet az Önkormányzat felé. Az Önkormányzat 60 napon belül érdemben megvizsgálja a Gyámhivatal javaslatait, és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja azt.

A Fővárosi Gyámhivatal a korábbi évek átfogó értékeléseit elfogadta, így a 2007. évről szóló értékelés is azokhoz hasonló alapokra építve készült, a gyermekvédelemben érintett intézmények, irodák, szervezetek bevonásával.

Az átfogó értékelés nagy mennyiségű adatot tartalmaz az ellátottakra, az igénybevételekre vonatkozóan. Ezek az információk a 2006. évi adatokkal együtt jelennek meg a táblázatokban, az összehasonlíthatóság miatt.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló értékelést fogadja el!

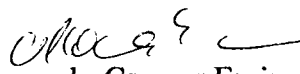
HATÁROZATI JAVASLAT:

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadja az előterjesztés 1. számú mellékletét képező átfogó értékelést a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat 2007. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról.

Határidő: a Közép-Magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatalának megküldeni 2008. május 31 - éig.

Felelős: Kovács Péter polgármester
/egyszerű szótöbbséget igényel/

Budapest, 2008. április 9.

dr. Csomor Ervin
alpolgármester

Láttam:

Ancsin László
jegyző

Mellékletek:

1. sz. melléklet: Átfogó értékelést Budapest Főváros XVI. kerület Önkormányzatának 2007. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról
2. sz. melléklet: A 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról 10. sz. melléklete

Az előterjesztést tárgyalja az Oktatási, Ifjúsági- és Gyermekvédelmi Bizottság, valamint az Egészségügyi és Szociális Bizottság.

**ÁTFOGÓ ÉRTÉKEELÉS A BUDAPEST FŐVÁROS XVI. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT 2007. ÉVI
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL**

TARTALOMJEGYZÉK

1. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI.....	2
2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA.....	4
3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK, VALAMINT AZ EZEKHEZ SZERVESEN KAPCSOLÓDÓ EGYÉB ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA	16
4. JEGYZŐI HATÁSKÖRBEN TETT GYÁMHATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEKRE, ILLETVE A GYÁMHIVATAL HATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEIRE, FELADATAIRA VONATKOZÓ ADATOK	28
5. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK MŰKÖDÉSÉT ENGEDÉLYEZŐ HATÓSÁGI ELENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA.....	35
6. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN 37	
7. A BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA	39
8. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS KERETEI.....	41

1. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI

Budapest XVI. kerületének, a népesség megoszlására vonatkozó 2007. évi demográfiai mutatói az alábbiak.

1.sz. táblázat: A lakónépesség számának változása

Megnevezés		
Terület nkm		33,52
Lakónépesség	2002-ben	70 203
	2003-ban	69 507
	2004-ben	70 704
	2005-ben	71 089
	2006-ban	71 217
	2007-ben	71 444
Laksűrűség nkm/fő	2002-ben	2 104
	2003-ban	2 073
	2004-ben	2 109
	2005-ben	2 120
	2006-ban	2 125
	2007-ben	2 131

2.sz. táblázat: A település lakosainak korcsoport szerinti megoszlása 2007.

Életkor		Állandó népesség					Lakó népesség*
		2003	2004	2005	2006	2007	2007
0-4	0-1		1219	611	665	651	
		2355	3116	3093	2 537	2 739	
5-14		6676	6814	6678	6 544	6 461	
15-18		3812	3015	3007	3059	3 085	
19-34		4075	16837	15932	15 729	15 856	
35-60		37914	26492	26461	26 376	26 556	
60-X		15587	14823	15163	16 853	15 626	
Összesen:		70419	71097	70536	70686	70 974	71 444

*: A gyermekjóléti, gyermekvédelmi munka szempontjából nemcsak az állandó bejelentett lakhellyel rendelkezők száma, hanem a kerületben tartózkodók száma is fontos.

3. sz. táblázat: A település 0-24 éves lakosainak évenkénti és nemenkénti megoszlása

Életkor	férfi	nő	összesen
0-1	335	314	649
1-2	336	387	723
2-3	354	328	682
3-4	351	335	686
4-5	341	333	674
5-6	324	309	633
6-7	338	312	650
7-8	352	315	667
8-9	361	283	644
9-10	344	279	623
10-11	314	308	622
11-12	347	317	664
12-13	314	337	651
13-14	363	337	700
14-15	329	356	685
15-16	391	345	736
16-17	411	382	793
17-18	384	408	792
18-19	365	397	762
19-20	379	370	749
20-21	426	341	767
21-22	408	404	812
22-23	454	391	845
23-24	403	449	852

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi munka szempontjából nemcsak a kiskorúak száma lényeges, hanem a 24 évesig terjedő korosztályé is, a táblázat ezért tartalmazza ezen adatsorokat. Az adatok a potenciális igénybevevői kör nagyságának alapjául szolgál.

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA

2.1. A GYERMEKVÉDELMI TÖRVÉNYBEN SZABÁLYOZOTT ELLÁTÁSOK

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.), és Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzatának 3/2004. (II. 27.) számú rendelete a gyermekek és fiatal felnőttek számára megállapítható pénzbeli és természetbeni támogatásokról (továbbiakban: rendelet) az alábbi pénzbeli és természetbeni támogatásokat határozta meg a 2007. évre:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A Gyvt. szerint:

„19. § (1) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a) a 148. § (5) bekezdésének a) és b) pontjában meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,
  - b) a 20/A. §-ban meghatározott pénzbeli támogatásnak,
  - c) a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.
- (2) A települési önkormányzat jegyzője megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg
- a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: az öregségi nyugdíj legkisebb összege) a 130%-át,
  - aa) ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
  - ab) ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
  - ac) ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (3) vagy (4) bekezdésében foglalt feltételeknek;
  - b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 120%-át az a) pont alá nem tartozó esetben,
- feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.
- (3) Az egy főre jutó jövedelem megállapításánál a 131. § (2) bekezdését kell alkalmazni. Ettől eltérni akkor lehet, ha a jövedelmi viszonyokban igazolható ok miatt tartós romlás vélelmezhető.
- (4) A (2) bekezdésben meghatározott összeg számításánál - a kérelem benyújtásának időpontjában - közös háztartásban élő közeli hozzátartozóként (gondozó családként) kell figyelembe venni
- a) a szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,
  - b) a 20 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező gyermeket,
  - c) a 23 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató gyermeket,
  - d) a 25 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermeket,

- e) korhatárra való tekintet nélkül a tartósan beteg, illetőleg a testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- vagy más fogyatékos (a továbbiakban: tartósan beteg, illetőleg fogyatékos) gyermeket,
- f) az a)-e) pontokba nem tartozó, a Csjt. alapján a szülő vagy házastársa által eltartott rokont.

(5)

(6) A vagyoni helyzet vizsgálata kiterjed a (4) bekezdésben meghatározott közös háztartásban élő közeli hozzátartozók vagyonára.

(7) Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

a) külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, vagy

b) együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét meghaladja, azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű.

(8) A települési önkormányzat jegyzője a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítására irányuló kérelmet elutasítja, ha a (4) bekezdésben megjelölt személyek együttesen vagy külön-külön a (7) bekezdésben meghatározott értékű vagyonnal rendelkeznek.

(9) Nem állapítható meg rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, illetőleg a megállapított jogosultságot meg kell szüntetni, ha a gyermek tartózkodási engedélyének érvényességi ideje meghosszabbítás nélkül lejárt, illetve engedélyét visszavonták.

20. § (1) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve a nagykorú jogosult a lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál terjeszti elő.

(2) A feltételek fennállása esetén a települési önkormányzat jegyzője 1 év időtartamra megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.

(3) Az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén nagykorúvá válása után is jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha

a) nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy

b) felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be.

(4) Házasságkötés esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot meg kell szüntetni, ha a jogosult házasságkötése szerinti új családban az egy főre jutó havi jövedelem összege, illetve vagyon értéke meghaladja a 19. §-ban meghatározott jövedelemhatárt, illetve vagyon értékét.

20/A. § (1) A települési önkormányzat jegyzője annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév július 1-jén fennáll, a tárgyév július hónapjában,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában pénzügyi támogatást folyósít.

(2) Az (1) bekezdés szerinti pénzügyi támogatás esetenkénti összege 2006. évben gyermekenként 5000 forint. A 2006. évet követően a pénzügyi támogatás

összegének emeléséről az Országgyűlés a költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.”

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás

A Gyvt. szerint:

- „20/B. § (1) Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjául rendelt hozzátartozó jogosult, aki
- a) a gyermek tartására köteles, és
  - b) nyugellátásban, vagy baleseti nyugellátásban, vagy nyugdíjszerű rendszeres szociális pénzellátásban, vagy időskorúak járadékában részesül.
- (2) A kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultságot a gyám lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat jegyzője - határozatlan időre - állapítja meg.
- (3) A kiegészítő gyermekvédelmi támogatás havi összege - gyermekenként - az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22 százaléka.
- (4) A települési önkormányzat jegyzője annak a gyámul kirendelt hozzátartozónak, akinek kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultsága
- a) a tárgyév július 1-jén fennáll, a tárgyév július hónapjában - a július hónapra járó kiegészítő gyermekvédelmi támogatás összege mellett -,
  - b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában - a november hónapra járó kiegészítő gyermekvédelmi támogatás összege mellett -
- pótlékot folyósít.
- (5) A (4) bekezdés szerinti pótlék esetenkénti összege 2006. évben gyermekenként 7500 forint. A 2006. évet követően a pótlék összegének emeléséről az Országgyűlés a költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.
- (6) Ha a kiegészítő gyermekvédelmi támogatást jogerősen megállapították, az a kérelem benyújtásától esedékes azzal, hogy ha a kérelmet
- a) a tárgyhónap tizenötödikéig nyújtották be, a támogatás teljes összegét,
  - b) a tárgyhónap tizenötödikét követően nyújtották be, a támogatás ötven százalékát
- kell kifizetni.
- (7) A kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultság feltételeit - az (1) bekezdésben meghatározottak alapulvételével - a települési önkormányzat jegyzője évente legalább egyszer felülvizsgálja. Ha a kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultság megszűnik, az a jogosultság megszűnésének hónapjáig esedékes azzal, hogy ha a megszűnés
- a) a tárgyhónap tizenötödikéig következik be, a támogatás ötven százalékát,
  - b) a tárgyhónap tizenötödikét követően következik be, a támogatás teljes összegét
- kell kifizetni.”

A fenti két ellátási formában helyi sajátosság nincs, csupán a törvény rendelkezéseire kapcsolódik a megállapítás.

Súlyosan fogyatékosok kiemelt támogatása

A rendelet szerint:

- „3. § (1) *Ha a gyermeket nevelő mindkét szülő (törvényes képviselő) súlyosan fogyatékos, és a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét, a családban nevelkedő gyermekek után havonta gyermekenként az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 30 %-a állapítható meg.*
- (2) *Amennyiben a családban nevelkedő gyermek(ek) súlyosan fogyatékos(ak) és a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét, súlyosan fogyatékos gyermekenként havonta az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 30 %-a állapítható meg.”*

A támogatást a kerület önként vállalt feladatként nyújtja. Ezzel előnyben részesíti a legrosszabb szociális helyzetű családok között azokat, ahol vagy a gyermek, vagy a gyermeket nevelő mindkét szülő súlyosan fogyatékos.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

A rendelet szerint:

- „4. § (1) *Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásnak minősül:*
- a) vásárlási támogatás (5. §)*
  - b) táborozási hozzájárulás (6. §)*
  - c) nagycsaládosok tankönyv támogatása (7. §)*
- (2) *Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban lehet részesíteni azt a gyermeket gondozó családot, ahol időszakosan létfenntartási gondok merülnek fel, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzet alakult ki. Mértéke a konkrét ellátási típusoknál kerül szabályozásra.*
- (3) *Elsősorban azokat a gyermekeket, illetve családokat kell alkalmanként rendkívüli támogatásban részesíteni, akiknek az ellátásáról más módon nem lehet gondoskodni, illetve az alkalmanként jelentkező többletkiadások – különösen a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetve a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése, betegség vagy iskoláztatás – miatt anyagi segítségre szorulnak.*
- (4) *A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás ellátásaihoz kapcsolódó jogosultsági jövedelemhatártól méltánylást érdemlő esetben el lehet térni.”*

A támogatás típusai a következők:

Vásárlási támogatás

- „5. § (1) *Vásárlási támogatásban elsősorban azokat a családokat lehet részesíteni, ahol a gyermek átlagos szintű ruházkodása vagy egyéb szükségleteinek kielégítése a család jövedelméhez viszonyítva aránytalanul nagy nehézséget okoz, és a család egy főre jutó havi átlag nettó jövedelme az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének másfélszeresét nem haladja meg.*
- (2) *Vásárlási támogatás összege évente, gyermekenként nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének másfélszeresét, rendszeres*

gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket nevelő, vagy lakásfenntartási támogatásban részesülő család esetében az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét.

- (3) *A (2) bekezdésben foglaltakat súlyosan fogyatékos gyermek esetén nem kell alkalmazni.*

Táborozási hozzájárulás

- 6. §** (1) *Az a gyermek, akinek családjában az egy főre jutó havi átlag jövedelem a 5. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelel, évente egy alkalommal táborozási hozzájárulásban részesíthető.*
- (2) *A hozzájárulás összege a táborozás költségeinek fele, különös méltányosságból elérheti annak teljes összegét, de nem haladhatja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét.*
- (3) *Táborozási hozzájárulás kizárólag belföldi táborozás céljára nyújtható.*

Nagycsaládosok tankönyv támogatása

- 7. §** (1) *Nagycsaládban élő, felsőfokú, nappali tagozaton első diploma megszerzéséért tanulmányokat folytató fiatal felnőtt tanévenként egyszer tankönyvtámogatás illeti meg.*
- (2) *A tankönyvtámogatás összege tanulónként az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 70 %-a."*

Elsősorban azokat a családokat kell rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíteni, ahol krízis helyzet alakult ki, a napi megélhetés kerül veszélybe. A támogatás hivatott továbbá a szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák támogatása. A megállapítás feltétele, hogy az egy főre jutó havi átlagos jövedelem nem haladhatja meg a mindenkori öregségi nyugdíj legkisebb összegének másfélszeresét. A támogatás ügyintézésében a Védőnői Szolgálatvaló kapcsolattartás kiemelkedő fontosságú.

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás összefoglaló fogalom. Helyi sajátossággként három részre tagozódik.

Vásárlási támogatás

Elsősorban ruha, cipő, élelmiszer vásárlására, közüzemi díj kifizetésére, beiskolázásra fordítják a szülők.

Táborozási hozzájárulás

Táborozási hozzájárulás – a megállapítás feltételei megegyeznek a vásárlási támogatásával. Itt többnyire az oktatási intézményekkel áll kapcsolatban a Gyermekvédelmi Iroda, hisz ők szervezik a különféle erdei iskolákat, nyári táborokat, szabadidős elfoglaltságokat. Feltétlenül szükséges ez az ellátási forma, mivel sok családnak – anyagi helyzetük miatt – nincs lehetősége programokat szervezni, nyaralni. Így ezek a táborok jelentik jó néhány gyermek részére, az egyetlen üdülési lehetőséget. Előnye, hogy függetlenül lehet igényelni a vásárlási támogatástól, tehát a vásárlási támogatásként adható éves keretet nem befolyásolja. Évente egy alkalommal kérhető, belföldi táborra.

Nagycsaládosok tankönyv támogatása

Nagycsaládosok tankönyvtámogatása – a táborozási hozzájáruláshoz hasonlóan helyi sajátosságnak tekinthető, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás speciális formájaként. A nagycsaládosok a tankönyvet ingyenesen kapják, ez azonban csak a közoktatásban tanuló gyermekekre vonatkozik. Ezt az ellátási formát azokra a fiatal felnőttekre lehet alkalmazni,

akik nagycsaládban élnek, nappali tagozaton, felsőfokú iskolai tanulmányokat folytatnak, és első diplomájukat szerzik. Összege a nyugdíjminimumhoz kötött. Nagy segítséget jelent a családoknak, hisz a beiskolázás még az ingyenes tankönyv mellett is súlyos anyagi terhet jelent a szülők részére, a felsőoktatási beiskolázás pedig még több kiadással jár.

Ikerszülési támogatás

A rendelet szerint:

- „2. § (1) *Ikerszülési támogatásra jogosult a szülő, ha iker gyermekei születnek.*
 (2) *Az ikerszülési támogatást a gyermekek egy éves koráig lehet igényelni.*
 (3) *A támogatás összege családonként egyszeri 100.000.-Ft, mely különös méltánylás esetén, fokozott ápolást igénylő gyermek esetében 150.000.-Ft lehet, az Egészségügyi és Szociális Bizottság javaslata alapján.*
 (4) *Hármas, vagy többes ikerszülés esetén a (3) bekezdésben szereplő összeg a harmadik ikergyermektől kezdve gyermekenként további 50-50 ezer Ft.”*

A támogatás 2007. január 1-jétől új ellátási formaként jelentkezik, önként vállalt feladatként. Célja ikerszülés esetén az anyagi terhekhez való hozzájárulás. A gyermekszületés minden családra nagy anyagi terhet ró. Azonban ikrek születése esetén a terhek többszörösen jelentkeznek mind a tennivalók, mind az anyagi kiadások terén. Az ellátást 12család vette igénybe.

4. sz. táblázat: Gyermekvédelmi támogatások

Megnevezés			Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény		Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás	
			2006	2007	2006	2007
Előző év dec. 31-én támogatásban részesülők száma			-----	336	-----	8
Tárgyév folyamán	megállapított	ellátások száma	336	358	10	3
	megszűnt		0	336	2	5
Tárgyév dec. 31-én támogatásban részesülők		száma	336	358	8	6
Támogatást kérő személyek			376	392	10	3
Elutasított személyek			46	34	0	0
Támogatásban részesültek átlagos			330	353,5	7,75	5,64
Támogatásra felhasznált összeg (eFt, kerekítve)			1927	3 660	700	464

Az elutasítások oka a jogosultság hiánya, illetve ha a kérelem elbírálására nem illetékes a XVI. kerület. Ez esetben az ügyintéző az illetékes hatósághoz átteszi a kérelmet.

5. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán támogatásban részesített gyermekek száma kor szerint

	0-6	7-14	15-18	19-	Összes
rendszeres gyermekvédelmi támogatás					
gyermekek száma/ 2006	107	172	44	13	336
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény					
gyermekek száma/ 2007	91	192	55	20	358

Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	9	13	4	2	28
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás					
gyermekek száma/ 2007	0	3	3	-----	6
Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos	0	0	1	-----	1

6. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán támogatásban részesülő családok száma

Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy több	Összes
	gyermekes családok száma					
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény						
Családok száma	37	73	43	28	3	184
Ebből: egyedül álló szülő	22	36	24	17	1	100
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás						
Családok száma	4	1	0	0	0	5
Ebből: egyedül álló szülő	1	0	0	0	0	1

A rendszeres gyermekvédelmi támogatás 2006-ban megszűnt, új ellátási forma a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény és a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás. Elvileg aki korábban rendszeres gyermekvédelmi támogatásra volt jogosult, az nagy arányban a kedvezményre is jogosulttá vált. Ennek bemutatására tartalmazza az 5. tábla a rendszeres gyermekvédelmi támogatás 2006. évi adatait is.

7. sz. táblázat: Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás adatai

Megnevezés	Pénzbeli támogatásban részesített személyek		Támogatási esetek		Felhasznált összeg (E Ft, kerekítve)	
	száma					
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Egyszer részesült támogatásban	542	127	542	127	3879	1 107
Kétszer részesült támogatásban	254	136	508	272	3363	2 131
Háromszor részesült támogatásban	148	187	444	970	2901	6 879
Négyszer részesült támogatásban	84		336		2055	
Ötször részesült támogatásban	44		220		1 244	
Hatszor, vagy annál többször részesült támogatásban	1		6		36	
Havi rendszerességgel részesült támogatásban	0	31	0	370	0	2 918
Összesen	1 073	481	2 056	1 739	13 478	13 035

8. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesített gyermekek száma kor szerint

Gyermekek száma	0-6	7-14	15-18	19-	Összes	Ebből: rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben is részesül
2006	96	148	63	32	339	0
2007	55	85	39	13	192	106

A rendkívüli támogatásban részesítettek száma 2005-2006 között nagymértékben emelkedett, a támogatási esetek száma csökkent. 2006-2007. évi változás ennek épp az ellenkezőjét mutatja. Holott a rászoruló családok száma nem kevesebb.

9. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán ellátásban részesítettek egy főre jutó családi jövedelme a jogosultság megállapításakor

Egy főre jutó jövedelem								
Megnevezés	Egy főre jutó jövedelem						összesen	
	a nyugdíjminimum felét nem éri el		a nyugdíjminimum fele, illetve annál több, de nem éri el a nyugdíjminimumot		a nyugdíjminimumot eléri, illetve meghaladja			
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	11	12	227	229	98	117	336	258
Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás	3	0	1	0	4	6	8	6
Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás	7	4	136	81	196	107	339	192

A támogatottak körében a legjellemzőbb jövedelmi sáv a nyugdíjminimum és a nyugdíjminimum fele közötti egy főre jutó jövedelem. Ez nagy arányú szegénységet mutat az érintett családokban. A nyugdíjminimum felét el nem érő egy főre jutó jövedelem azért nem jellemző, mert ha egy család bevétele csak transzfer jövedelmekből áll, akkor ezek összege ennél magasabb (pl. ha egy 5 fős családban az anya GYES-ben részesül, 3 gyermek után kapják a családi pótlékot, és az apa rendszeres szociális segélyt kap, ennek összege alapján az egy főre jutó jövedelem 21 546.- Ft, a nyugdíjminimum fele pedig 14 250.- Ft. (2008-ban, de az arányok az előző években is ugyanezek.)

A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás esetében az elutasítás indoka csak a jövedelemhatár feletti egy főre jutó jövedelem, abban az esetben, ha méltányosság gyakorlása sem indokolt. Az év utolsó negyedében előfordul még az éves keret kimerítése miatti elutasítás. Ilyen esetekben az ügyintézők természetesen megvizsgálják, hogy az igénylő számára nyújtható-e más támogatás.

2.2. A GYERMEKVÉDELMI TÖRVÉNYBEN NEM SZABÁLYOZOTT ELLÁTÁSOK

Egyéb, nem a gyermekvédelmi törvényben szabályozott ellátások a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.), valamint a szociális rászorultság miatt megállapítható pénzbeli és természetbeni ellátásokról szóló 6/2004. (II.27.) Ök rendelet (továbbiakban: szoc. rendelet) alapján nyújthatóak. Az Szt., illetve a szoc. rendelet nem kifejezetten gyermekek számára nyújt ellátást, de bizonyos esetekben kedvezményeket biztosít a gyermekek tekintetével. Ezek az alábbiak:

- A szociális törvény szerint:
  - Az ápolási díj kiskorú ápolása esetén alanyi jogon jár a keresettel nem rendelkező hozzátartozónak, amennyiben az orvosi igazolás szerint a gyermek súlyos fogyatékos vagy tartós beteg. /41. § (1) bekezdés/
  - Közgógyellátásra jogosult az átmeneti gondozott, az átmeneti és tartós nevelésbe vett kiskorú /50. § (1) a)/
- A helyi rendelet szerint:
  - Helyi lakásfenntartási támogatás esetén a gyermekét egyedül nevelő szülő vonatkozásában a bírálati szempontok (elismert lakásköltség és a családban az egy főre jutó nettó jövedelem aránya) kedvezőbbek, mint egyéb esetekben. /5. § (1)/

2.3. GYERMEKÉTKEZTETÉS MEGOLDÁSÁNAK MÓDJAI, KEDVEZMÉNYEI

A gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde) esetében étkezési és egyéb térítési díjakat a szociális szolgáltatások és a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások intézményi és személyi térítési díjáról szóló 13/2005. (IV. 13.) számú rendelet szabályozta, az alábbiak szerint:

„A bölcsőde intézményi térítési díja

- 6. §** (1) *A bölcsődei étkeztetés intézményi térítési díja: 318.-Ft + ÁFA /fő/nap*
(2) *Hatályon kívül helyezve*
(3) *Az időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatás intézményi térítési díja:*
a) *kerületi bejelentett lakással rendelkezők esetében: 250.- Ft/óra*
b) *kerületi bejelentett lakással nem rendelkezők esetében: 375.- Ft/óra.*
(4) *A nyújtott nyitva tartás szolgáltatás intézményi térítési díja:*
a) *kerületi bejelentett lakással rendelkezők esetében: 500.- Ft/óra + 151.- Ft + ÁFA vacsora,*
b) *kerületi bejelentett lakással nem rendelkezők esetében: 750.- Ft/óra + 151.- Ft + ÁFA vacsora”*

Személyi térítési díj

- 7. §** „(4) *A gyermekétkeztetésért fizetendő személyi térítési díjat az intézményvezető állapítja meg az 4. § (2) bekezdés szerinti egy napra jutó összeg ÁFA-val növelt értéke, az igénybe vett étkezési napok száma és a 7. § (5) bekezdésében felsorolt normatív kedvezmények figyelembevételével.*
(5) *Gyermekétkeztetés esetén*
a) *a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek után az intézményi térítési díj 100%-át,*

- b) három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-át,
- c) tartós beteg, vagy fogyatékos gyermek után az intézményi térítési díj 50%-át kedvezményként kell biztosítani.
- (6) Az otthoni gyermekgondozás igénybevételeért fizetendő személyi térítési díj havonta
  - a) az első gyermek után a fizetésre kötelezett nettó jövedelmének 10%-a,
  - b) minden további gyermek után az a) pontban meghatározott összeg 20%-a”.

13/2005. (IV. 13.) rendelet 2. számú melléklete

	Személyi térítési díj
Szülők együttes havi nettó jövedelme a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj ötszöröse alatt van.	159.-Ft + ÁFA/fő/nap
Szülők együttes havi nettó jövedelme a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj ötszöröse és a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj nyolcszorosa között van.	255.-Ft + ÁFA/fő/nap
Szülők együttes havi nettó jövedelme a mindenkori legkisebb öregségi nyugdíj nyolcszorosa felett van	318.-Ft + ÁFA/fő/nap

„Személyi térítési díj mérséklése

8. § (1) Ha a kötelezett a személyi térítési díj mértékét vitatja, az értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül az Önkormányzat Egészségügyi és Szociális Bizottságához (továbbiakban: Bizottság) fordulhat. Ebben az esetben a Bizottság határozatban dönt a díj mértékéről.
- (2) Ha a személyi térítési díj megfizetése a kötelezett és családja megélhetését, létfenntartását átmenetileg vagy tartósan veszélyezteteti, a veszélyeztetettség mértékétől függően a Bizottság a személyi térítési díj összegét csökkenti, vagy elengedi.”

A nevelési - oktatási intézményekben 2007-ben a Budapest Főváros XVI. Kerületi Önkormányzat által fenntartott közoktatási intézményekben alkalmazandó étkezési térítési díjakról szóló 24/2004. (VII. 5.) Ök. rendelet tartalmazta, az alábbiak szerint:

Az étkezési térítési díj

„2. § (1) A Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat által fenntartott közoktatási intézményekben alkalmazandó étkezési térítési díjat az intézménytípustól függően az alábbiak szerint állapítja meg.

- a) Óvodai ellátás
  - napi háromszori étkezés 207,- Ft + ÁFA
  - csak ebéd 152,-Ft + ÁFA
- b) Általános iskolai ellátás
  - napi háromszori étkezés 268,-Ft + ÁFA
  - csak ebéd 178,-Ft + ÁFA
- c) Szerb Antal Gimnázium
  - Ebéd 198,-Ft + ÁFA”

Igénybe vehető kedvezmények a nevelési-oktatási intézmények esetében a törvény által biztosítottak.

A bölcsődei térítési díjak 2007-nem nem változtak, a 2006. évi szinten maradtak. A nevelési-oktatási intézmények térítési díja a nyersanyagnorma változásával együtt nőtt.

10. sz. táblázat: A bölcsődei térítési díj kedvezmények igénybevétele

Kedvezmény típusa	Igénybevevők száma	Kedvezményre fordított összeg/Ft
100%-os kedvezmény (GY.v.t. 148. §)	18	593 628
50%-os kedvezmény (Gy.v.t. 148.§)	53	1 012 162
GY.v.t alapján nyújtott kedvezmény:	71	1 605 790
50%-os kedvezmény nettó jövedelemtől függően	15	228 245
20 %-os kedvezmény nettó jövedelemtől függően	44	277 248
összesen	130	2 111 283

11. sz. táblázat: Az óvodai térítési díj kedvezmények igénybevétele

óvoda	100 %-os kedvezmény igénybevétele		50 %-os kedvezmény igénybevétele	
	száma/havi átlag	éves összege/Ft	száma/havi átlag	éves összege/Ft
Cinkotai Huncutka Óvoda	10	352 178	60	900 085
Gyerekkuckó Óvoda	15	419 278	82	1 085 810
Margaréta Óvoda	3	170 674	55	1 323 659
Mátyásföldi Fecskefészek Óvoda	8	236 118	59	863 569
Napsugár Óvoda	12	650 170	17	418 292
Pipitér Óvoda	11	264 386	107	1 448 007
Sashalmi Manoda Óvoda	13	310 886	65	931 752
Szentmihályi Játsszókert Óvoda	21	447 216	46	703 218
Vadvirág Óvoda	7,2	332 648	33,4	777 675
Varázskorona Óvoda	6	343 152	43	1 176 943

12. sz. táblázat: Az iskolai térítési díj kedvezmények igénybevétele

Iskola	100 %-os kedvezmény igénybevétele		50 %-os kedvezmény igénybevétele	
	száma/havi átlag	éves összege/Ft	száma/havi átlag	éves összege/Ft
Arany János Általános Iskola	16	606 905	91	1 678 843
Batthyány Ilona Általános Iskola	3	164 804	71	1 603 811
Centenárium Általános Iskola és Szakiskola	15,9	929 832	62,54	1 451 913
Herman Ottó Általános Iskola	97,1	2 342 155	1,4	49 086
Jókai Mór Általános Iskola	61,5	1 490 747	11	642 989
Kölcsey Ferenc Általános Iskola	84	1 983 622	3	169 528
Lemhényi Dezső Általános Iskola	12	654 533	36	819 866
Móra Ferenc Általános Iskola	10,7	582 202	70,1	1 620 418

Sashalmi Tanoda Általános Iskola	3,6	201 806	64,7	1 561 603
Szent-Györgyi Albert Általános Iskola	12	748156	51	1 649 674
Táncsics Mihály Általános Iskola és Gimnázium	8	495 017	66	1 913 853
Szerb Antal Gimnázium	0	0	56	2 611 794

13. sz. táblázat: Kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülők száma, összege, összefoglaló táblázat

Intézménytípus	100 %-os kedvezmény igénybevételének		50 %-os kedvezmény igénybevételének		Kedvezmény igénybevételének száma összesen		Kedvezményre fordított összeg összesen
	száma/havi átlag	éves összege/Ft	száma/havi átlag	éves összege/Ft	2006	2007	
Bölcsőde*	18	593 628	68	1 240 354	236	130	2 111 230
Óvoda	106,2	2 876 536	567,4	6 986 974	685,5	673,6	9 863 510
Iskola	323,8	6 725 410	583,74	6 555 372	1 590,6	907	13 280 782
Göllesz Viktor**	33	2 010 246	104	3 150 770	133	137	5 160 016
Összesen	481,00	12 205 820	1 323,14	13 542 346	2 645,1	1 847,6	23 144 292

*: A bölcsődében nemcsak 50 és 100%-os, hanem 20%-os kedvezmény is létezik. A kedvezmény igénybevételének összes száma és ráfordított összeg ezt is tartalmazza.

** : Göllesz Viktor Óvoda, Általános Iskola, Előkészítő Szakiskola, Nappali ellátó és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény

Az étkezési kedvezményben részesülő gyermekek száma összesítve csökkent, holott a gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma nem csökkent (4. táblázat), ami az étkezési kedvezmény egyik feltétele.

3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK, VALAMINT AZ EZEKHEZ SZERVESEN KAPCSOLÓDÓ EGYÉB ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA

A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat a szociális szolgáltatásokról és a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokról szóló 1/2004. (II. 24.). Ök. rendelet (továbbiakban: intézményi rendelet) szabályozta 2007-ben, az alábbiak szerint.

3.1. A GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, MŰKÖDÉSÉNEK TAPASZTALATAI

Gyermekjóléti szolgáltatás

Az intézményi rendelet szerint:

- „9. § (1)** *A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki, értelmi, érzelmi fejlődésének, jólétének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében*
- a) a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,*
  - b) a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,*
  - c) a szociális válsághelyzetben levő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása,*
  - d) a szabadidős programok szervezése,*
  - e) a hivatalos ügyek intézésének segítése.*
- (2)** *A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében*
- a) a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,*
  - b) a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,*
  - c) az a) pontban, valamint az 1997. évi XXXI. törvény 17. § (1) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása.*
- (3)** *A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében*
- a) családgondozás a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozására,*
  - b) a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,*
  - c) az egészségügyi és a szociális ellátás, valamint a hatósági beavatkozás kezdeményezése,*
  - d) javaslat készítése a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására.*
- (4)** *A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében*

- a) a családgondozás biztosítása – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
  - b) az utógondozás biztosítása – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez.
- (5) A gyermekjóléti szolgáltatás, az általános szolgáltatási alapfeladatokon túl a gyermek családban nevelésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló, egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt. Így
- a) utcai és lakótelepi szociális munkát
  - b) kapcsolattartási ügyeletet,
  - c) kórházi szociális munkát,
  - d) készenléti szolgálatot biztosít.
- (6) A gyermekjóléti szolgáltatás térítésmentes.
- (7) A gyermekjóléti szolgáltatást a Napraforgó Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat biztosítja.”

2005-ben, a Gyvt. béli határidőben alakult meg a Gyermekjóléti Központ, mely integrált intézményként működik a Családsegítő Szolgálattal. A tapasztalat már két és fél éve folyamatosan az, hogy a központ tevékenységei csak részben keresettek: a készenléti szolgálatot a lakosság kis mértékben veszi igénybe.

A központ ellátja azokat a feladatokat, amelyeket a gyermekvédelmi törvény hatáskörébe utal. Kliensköre a XVI. kerületben élő, tartózkodó várandós anya, 0-18 éves gyermek (fiatal) és annak családja. A kliensek kisebbik része önként kerül a szolgálathoz, nagyobb része a jelzőrendszer működésének következtében kerül az intézmény látóterébe, illetve más (társ) intézményeken, hatóságokon keresztül.

3.1.1. ALAPELLÁTÁS

14. sz. táblázat: Gyermekjóléti szolgáltatásban részesülő gyermekek száma

Ellátás megnevezése		Gyermekek száma	
		2006	2007
Gyermekjóléti szolgáltatásban részesült		378	346
ebből	szakellátott	51	50
	alapellátás keretében családgondozásban részesült	327	296

2007-ben 296 gyermek részesült gyermekjóléti szolgáltatás keretében alapellátásban történő gondozásban.

A gyermekek veszélyeztetettségének okai:

A problémák több mint felét az alábbi probléma típusok adják:

- anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő stb.) 112 esetben, 17 %
- gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség 109 esetben, 16 %
- gyermeknevelési 101 esetben, 15 %
- családi konfliktus (szülők egymás közti, szülők-gyermek közti) 100 esetben, 15 %

További problémátípusok, melyek sorrendje az előfordulás gyakoriságát is tükrözi:

• szülők vagy a család életvitele	86 esetben
• magatartás- és teljesítményzavar	73 esetben
• szülői elhanyagolás	34 esetben
• családon belüli bántalmazás	18 esetben
• szenvedélybetegségek	18 esetben
• fogyatékoság, retardáció	7 esetben

Az esetek zömében több problématípus (sok problémás családok) is előfordul egy családnál, néha az egyik következménye a másiknak (pl. szenvedélybeteg szülő, aki elveszti állását így az anyagi megélhetés is veszélybe kerül, illetve ezzel párhuzamosan a családi konfliktusok száma nő stb.).

Elmondható továbbá, hogy a válófélben lévő szülőkkel kapcsolatban a Központ családgyógyászai egyre inkább a tehetetlenséget élik át. A konfliktuskezelés destruktív szakaszában lévő szülőkkel gyakorlatilag képtelenség eredményt elérni, sok esetben nehéz legalább a belátás minimális szintjére is eljutni. A Központ csak a gyermek érdekét tarthatja szem előtt, és nem köteleződhet el egyik szülő mellett sem. Ez sok esetben érdekkonfliktussal jár. A családon belül meg nem oldott konfliktusokat így a szülők – sok esetben – a különböző intézményekbe (pl. a Gyermekjóléti Központba) viszik ki, és próbálják meg azokat használni a saját érdekeik mentén.

Alapszolgáltatásai keretében, speciális szolgáltatásként a Gyermekjóléti Központ az alábbiakat nyújtja:

a) Kapcsolattartási Ügyelet

Fenti ügyelet jelenleg pénteken 14,00-20,00 óra között vehető igénybe. Az elmúlt évben 6 különböző gyermek (közülük 2-2 testvérpár) vette igénybe, azaz 4 család, akik között egy nagyszülői láthatás is van. 2007-ben 28 pénteken volt láthatás, a halmozott adat 50 gyermek, illetve az összes érintett 150 fő (gyerekek, szülők, nagyszülők).

b) Kórházi szociális munka

2007-ben Együttműködési Megállapodást kötöttünk a Flór Ferenc kórházzal. Egy gyermek esetében volt szükség a szolgáltatásra.

c) Utcai és lakótelepi szociális munka

Az utcai és lakótelepi szociális munka több helyszínen zajlott. Ennek során 29 gyermekkel kerültek kapcsolatba a családgyógyászok.

d) Készenléti ügyelet

A készenléti ügyeleti szolgáltatásunkat az elmúlt évben is csak néhány alkalommal vette igénybe a lakosság, továbbá néhány esetben szakember kért információt.

3.1.2. CSALÁDJUKBÓL KIEMELT GYERMEKEK SZÜLEINEK GONDOZÁSA

A 2007. évben 50 gyermek volt szakellátott, akik 28 családhoz tartoznak. Az érintett gyermekek ügyében a Központ családgyógyászai együttműködtek a hatóságokkal, a TEGYESZ- szel az elhelyezési értekezleteken, felülvizsgálatokon. A 2007-ben szakellátásba került gyermekeket a családgyógyászok meglátogatták az otthont nyújtó ellátó intézményben.

A Központnak gondot jelent, hogy a szakellátásban lévő gyermekek szülei időnként nem találhatók meg a kerületben. További nehézséget jelent, hogy a szülő elutasítja a családgondozóval való együttműködést, amennyiben – korábban – a családgondozó a gyermekre vonatkozóan szakellátásra tett javaslatot.

Mindezekkel együtt a családgondozó segíti a szülőt a gyermekkel való folyamatos kapcsolattartásban, illetve a különféle ügyintézésben, munkahelykeresésben. Ez utóbbi munkába a Családsegítő Szolgálat munkatársait is bevontuk.

3.1.3. A JELZŐRENDSZERREL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS TAPASZTALATAI

A jelzőrendszer tagjaival az alábbi fórumok alkalmával kerültünk kapcsolatba az elmúlt év során:

- *Éves Tanácskozás*
- *Szakmaközi megbeszélések* az alábbi intézményekkel, az alábbi témákban zajlottak:
  - Védőnői Szolgálat
    - Az éves tanácskozáson elfogadott javaslatok
    - Az ÁNTSZ új szervezeti felépítésének bemutatása
    - Április 1. utáni kórházválasztás lehetőségei
    - Új adatlapok bemutatása (Macis adatlap)
  - Bölcsődék
    - A bölcsődei felvétel módja
    - A bölcsődébe járás feltétele
    - A bölcsőde szolgáltatásai a bölcsődébe nem járó gyermekek szülei számára
  - Általános Iskolák
    - Az esetek kiosztási módjának, lezárásának ismertetése
    - tájékoztatás a gyermekeknek szervezett programokról
  - Óvodák (két alkalommal)
    - Az éves tanácskozáson tett javaslatok áttekintése
    - Formanyomtatvánnyal kapcsolatos tájékoztatás - jelzés esetére
    - Átmeneti otthonba került gyermek esetén az Óvoda feladata
    - A hátrányos helyzetű gyermek fogalmának értelmezése a jogszabályok szerint
  - Pártfogó felügyelők
    - A pártfogó felügyelők munkájának segítése érdekében a párhuzamos családgondozás lehetősége

A fentiekén túl, egy alkalommal meghívtuk a Védőnői Szolgálat vezetőjét, a gyermekgyógyász szakfelügyelő főorvost, a Gyámhivatal vezetőjét és a Jegyzői Gyámhatóság munkatársát a "Gyermekeink védelmében" elnevezésű adatlap-rendszer változása témakörében.

Fenti szakmaközi megbeszéléseken felül egy alkalommal – 2007 áprilisában – 3 napos bentlakásos tréning került megszervezésre a kerületi gyermekvédelmi felelősök számára Zánkán, amelyet egy félnapos ráképzés követett júniusban.

3.1.4. ÉVES GYERMEKVÉDELMI TANÁCSKOZÁS

A 2007. évre vonatkozó Éves Tanácskozást az előző évhez hasonlóan rendezte meg a gyermekjóléti Központ. A megfogalmazott javaslatokat továbbítottuk az illetékesek felé.

A jelzőrendszer tagjaitól az alábbi kérdésekre kerestek választ a szakemberek:

1. A saját területén milyen sikerei ill. problémái voltak a gyermekvédelemmel kapcsolatosan?
2. Milyen javaslatai vannak a területén jelentkező nehézségek megoldásához? Milyen segítséget vár ehhez a kerület gyermekvédelmi rendszerének tagjaitól (Védőnői Szolgálat, házi orvos, házi gyermekorvos, közoktatási intézmények, Nevelési Tanácsadó, Rendőrség, társadalmi szervezetek stb.)?
3. Milyen volt az együttműködése a jelzőrendszert működtető Gyermekjóléti Központtal? (pozitívumok, negatívumok)

A Központ megítélése szerint *a jelzőrendszer működése megfelelő* a kerületünkben (ezt a jelzőrendszeri tagok visszajelzései is igazolják). Mára elmondható, hogy a jelzőrendszeri tagok ismerik a Központot, tudják, hogy gyermek veszélyeztetése esetén jelezniük kell. Ennek – az intézmény által szerkesztett formanyomtatványon – írásban eleget tesznek, illetve ezzel párhuzamosan több esetben még telefonon is megkeresik a Központot. Néhány esetben maga a gyermekvédelmi felelős személyesen keresi fel az Intézményt, aki a jelzést tevőnek 30 napon belül visszajelez írásban és/vagy szóban.

3.1.5. CIVIL SZERVEZETEKKEL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS, ÉS EGYÉB KAPCSOLÓDÓ TEVÉKENYSÉGEK

- *Nagycsaládosok Országos Egyesületének helyi szervezetével* együttműködik a Gyermekjóléti Központ, információkat cserélnek, illetve több esetben adományok vonatkozásában működnek együtt.
- *Otthon Segítünk Alapítvány:* A Napraforgó és az OSA kerületi szervezete kidolgozott egy Együttműködési Modellt, amelyet a Családoktól tanulunk c. konferencián bemutattak 2007. januárjában (lásd bővebben a XVI. kerületi Önkormányzati Újság 2007.február 16-i számát, szerző: Székely-Benedek, Tudja-e a bal kéz, mit csinál a jobb? c. cikk).
- *A Sashalmi Ingatlantulajdonosok Egyesületével* kötött együttműködési megállapodás alapján az Egyesület adományszerzéssel segíti az intézmény rászoruló klienseit.
- *Az Országos Rákszövetség* munkatársa az intézményben vezeti a Derűlátók Klubját, amely daganatos betegek és hozzátartozóik segítségét célozza. Ennek keretében egyéni tanácsadás, illetve festő-kör működik.
- *Az Adventista Egyház* néhány segítője rendszeresen részt vett a ruharaktár munkájában 2007. márciusáig, továbbá igen sokat segítettek a ruharaktár felszámolása során jelentkező munkákban is.
- A kerületi *Baptista Egyházközséggel* is együttműködünk, rendezvényeikről tájékoztatjuk a klienseinket.

Egyéb, nem civil tevékenységek- kapcsolódások:

- 2007-ben rendszeresen részt vettek a Napraforgó munkatársai a Kispesti Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat **Módszertani Intézmény** megbeszélésein.
- A **Kábitószerügyi Egyeztető Fórum** munkájában – az intézményvezetőkön kívül – a Központ szakmai koordinátora is rendszeresen részt vesz. Ezen munka keretében 2007. júniusában fejeződött be egy Drogprevenciós előadássorozat, amely havi gyakorisággal kerül megrendezésre szakemberek számára.

3.1.6. PREVENTÍV PROGRAMOK

A Gyermekjóléti Központ – a Családsegítő Szolgálattal együtt – igyekszik eleget tenni törvényi kötelezettségének, így ennek keretében az alábbi programokat működteti:

1. Mama-Baba klub hetente egy alkalommal, illetve a klub fennállásának 10. évfordulóját egy rendkívüli szombati Juniálissal zárták.
2. Anyacsoport heti egy alkalommal működött ápriliséig, zárt formában, majd a csoportot egy Családi nappal zárták.
3. Szünidős nyári gyermekprogram (kétszer egy héten át, hétfőtől péntekig), ahol 108 fő, összesen 331 gyermek (halmozott adat) vett részt a 10 alkalmon (33 fő/alkalom).
4. Nyári szombati napraforgós napok (új), amelyen 55 gyermek vett részt, összesen 122 fő (halmozott adat).
5. Mediációs (közvetítő) beszélgetés (bejelentkezés alapján)
6. Pszichológus (hetente előzetes bejelentkezés alapján)
7. Jogász (hetente négy óra-előzetes bejelentkezés alapján)
8. Fejlesztő pedagógus (július elsejétől, heti 8 órában)
9. Családi kirándulás szervezése, minden hónap egy szombatján.
10. Gázoló kirándulás szervezése fiataloknak, minden hónap egy szombatján (14 kirándulást és egy tábor szerveztünk).
11. Kézműves foglalkozás (kéthetente)
12. Háztartásvezetési klub
13. Álláskereső klub (hetente)
14. Derűlátók klubja
15. Lisztérzékenyek Klubja
16. Családterápia
17. Filmklub
18. Drogprevenció előadássorozat szakemberek részére (2007-ben 6 alkalommal)

2007. júliusában Bogácson 5 napos családi tábor szerveztek, amelyen 7 család, 27 fővel vett részt, 18 gyermek és 9 felnőtt.

2007-ben ünnepelte a Gázoló kiránduló klub fennállásának 6. évfordulóját. Ez alatt az időszak alatt 93 napot töltöttek a gyerekek kirándulással vagy táborozással, kb. 1400 km-t tettek meg közösen. A program keretében 44 fő kapott oklevelet, 27 fő pólót, 20 fő kitűzöt és 2 gyermek elvégezte a segédturna vezetői tanfolyamot (a Család, Gyermek, Ifjúság folyóirat 2004/5. számában jelent meg cikk a klubról).

3.1.7. A GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT 2007-BEN BEVEZETETT ÚJ TEVÉKENYSÉGEI

- Nyáron szombati napokra szervezett a Központ szabadidős programokat gyermekek részére.
- A Nyári Szünidős Napraforgós napok 2007-ben új formában került megszervezésre. Az eddigi szerdák helyett kétszer egy héten át, hétfőtől péntekig lehetett a gyermekeknek élniük ezzel a szabadidős tevékenységgel.
- 2007. júniusától üzemel az intézmény honlapja. A Központ egyik munkatársa révén anonim segítségkérésre is lehetőségük van a fiataloknak. Egyelőre még nem élnek sokan ezzel a lehetőséggel, de folyamatosan hirdetik a kerületi újságokban ezt a szolgáltatást.
- A pályázati forrásból megvalósítandó Kortárssegítő képzés előkészületi és szervezési munkái lezajlottak.

3.2. GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSA

Gyermekek napközbeni ellátását az Önkormányzat bölcsőde formájában nyújtja, de a kerületben talláható családi napközi is, alternatív megoldásként.

3.2.1. BÖLCSŐDE ÉS BÖLCSŐDEI SZOLGÁLTATÁSOK

Az intézményi rendelet szerint:

„Bölcsőde

- 10. §** (1) *A bölcsőde családban nevelkedő, a szülők munkavégzése, betegsége, vagy egyéb ok miatt ellátatlan 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosítja, napos bölcsőde formájában.*
- (2) *A bölcsődei ellátás megszűnik annak a nevelési évnek a végén, amikor a gyermek a 3. életévét betöltötte, kivéve, ha a gyermek testi, vagy szellemi fejlettsége alapján még nem érett az óvodai nevelésre - ez esetben a bölcsődei nevelés egy évvel meghosszabbodik.*
- (3) *Meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki a bölcsőde orvosának szakvéleménye alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, vagy magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését.*
- (4) *A bölcsőde megszüntetheti a gyermek bölcsődei ellátást, a szülő vagy törvényes képviselő a házirendet súlyosan megsértő magatartása esetén.*
- (5) *A bölcsődébe a házi gyermekorvos és a bölcsődei orvos együttes szakvéleménye alapján fogyatékos gyermek is felvehető. A felvétel próbaidővel történik, melynek legrövidebb időtartama egy hónap, leghosszabb időtartama három hónap.*
- (6) *A fogyatékos gyermek elhelyezése az egészséges gyermekekkel közös csoportban történik.*
- (7) *A gyermek bölcsődébe történő felvételét a törvényes képviselő hozzájárulásával*
a) a körzeti védőnő,
b) a házi gyermekorvos, vagy háziorvos,
c) a szociális, illetve családgondozó,
d) a gyermekjóléti szolgálat,
e) a gyámhatóság is kezdeményezheti.
- (8) *A bölcsődei gondozás, nevelés térítésmentes, az étkeztetésért térítési díjat kell fizetni. A térítési díjakat külön rendelet szabályozza.*

- (9) *A bölcsődei ellátást az Egyesített Bölcsőde biztosítja.*

Bölcsődei szolgáltatások

- 12. §** (1) *Bölcsődei szolgáltatások:*
- a) *időszakos gyermekfelügyelet,*
  - b) *nyújtott nyitva tartás.*
  - c) *otthoni gyermekgondozás*
- (2) *Az időszakos gyermekfelügyelet keretében, a bölcsődei ellátásban egyébként nem részesülő, 4 éven aluli gyermek szakszerű gondozása történhet.*
- (3) *Nyújtott nyitva tartás keretében a bölcsőde munkanapokon – bármely szülő kérésére – 20. óráig működik és gondoskodik a gyermek vacsoráztatásáról.*
- (4) *Otthoni gyermekgondozás keretében azon család gyermekei gondozhatók, ahol*
- a) *hármás vagy többes ikerszülés történt;*
  - b) *avagy kettes ikrekkel együtt legalább három, iskolaköteles kor alatti gyermeket nevelnek.*
- A b) esetben kapacitáshiány esetén a szolgáltatás igénybevehetőségéről és terjedelméről a Bizottság dönt.*
- (5) a) *Az (1) a) és b) pontjában meghatározott szolgáltatások igénybevételének nem feltétele kerületi bejelentett lakóhely, abban az esetben, ha környezettanulmány alátámasztja az életvitelszerű XVI. kerületi tartózkodást.*
- b) *Az otthoni gyermekgondozás maximális időtartama másfél év. Ez az idő meghosszabbítható összesen két évig a Bizottság határozata alapján.*
- (6) *A bölcsődei szolgáltatásokért térítési díjat kell fizetni. A térítési díjakat külön rendelet szabályozza.*
- (7) *A bölcsődei szolgáltatásokat az Egyesített Bölcsőde biztosítja.”*

A kerületben az Egyesített Bölcsőde végezte 2007-ben is a gyermekek napközbeni ellátását, bölcsőde formájában. A bölcsődei férőhelyek száma 2005-ben 180-ról 200-ra emelkedett, majd 2007-ben újabb önkormányzati beruházással 220-ra nőtt.

Az alapellátási tevékenységen kívül az intézmény szolgáltató tevékenységként napközbeni gyermekfelügyeletet, nyújtott nyitva tartást, – az országban elsőként, este 20 óráig, vacsorával, – és otthoni gyermekgondozást biztosít, gyermekjáték-, bútor-, eszközkölcsonzést működtet. (35 féle eszköz és játék áll rendelkezésre, Magyarországon egyedülálló módon, példaértékűen, Budapesten ebben a formában egyedülállóan.). A kölcsönzés igénybevételeinek számát a 15. számú táblázat tartalmazza.

Az ellátottak sajátosságaihoz kapcsolódóan integrált tevékenységként a különleges bánásmódra szoruló kisgyermek (pl. beszédfejlődés, mozgásfejlődés elmaradásával élők) gondozását, ételallergiában szenvedők diétás étkeztetését, vegetáriánus étkeztetését. Jelenleg a gondozói létszám még ellátja a gyermekfelügyeletre irányuló lakossági igényt, de már így is erejükön felül teljesítenek.

15. sz. táblázat: A bölcsődei férőhelyek kihasználtságáról

	bölcsődei		napközbeni gyermek- felügyelet igénybe vétele (alkalom)	nyújtott nyitvatartás igénybe vétele (/fő, de egy fő több alkalommal)	különleges bánásmódot igénylő gyermek	kölsönzés igénybe- vétele alkalom
	férő- helyek száma	felvett gyerme- kek száma				
2001	180	208	-	-	10	-
2002	180	230	639	2	10	-
2003	180	225	922	1	10	612
2004	180	227	1286	0	15	718
2005	186*	226	1933	1	10	573
2006	200	256	1314	0	10	636
2007	208**	251	2248	0	9	385

*: átlagos férőhelyszám, mivel 2005. szeptember 15-étől 200 főre bővül az intézmény férőhelyszáma

** : átlagos férőhelyszám, mivel 2007. október 01-től 220 főre bővül az intézmény férőhelyszáma

16. sz. táblázat: A gyermekek nappali ellátásának részletes adatai

Statisztikai átlagszámok	2006	2007
Férőhely	200 fő	208 fő*
Nyitvatartási nap	230 nap	227 nap
Beíratottak száma	246 fő/nap	251 fő/nap
Tényleges megjelent	184 fő/nap	188 fő/nap
Átlagos feltöltöttség	123 %	121 %
Átlagos kihasználtság	92%	90%
Az ellátandó gyermekek összetétele		
1-11 hónapos	0	2
12-23 hónapos	34	70
24-35 hónapos	188	165
36 hónapos feletti	8	14
Összesen	256	251
Napközbeni gyermekfelügyelet adatai		
Igénybevett alkalom	1 314	2248
Összes óra	6 113	9 606
fő	234	343
Gyermekjáték és eszköz kölcsönzés		
Alkalom	636	385

*: Átlagot jelöl. A Bölcsőde 2007. októberétől 20 férőhellyel bővült, így jelenleg 220 férőhelyes.

A *bölcsődei ellátást* a kerületben a 3 éven aluli gyermekek 12,2 %-a veszi igénybe a 2006. évi 11,4%-hoz képest. Ez az emelkedés valójában csak azt mutatja, hogy a Bölcsőde mennyivel növelte a várólistán szereplők számát. Az igény egyes időszakokban ennél magasabb lenne. A 220 férőhelyes bölcsődében a felvettek száma átlagosan 251 fő.

Az adatokból világosan kitűnik, hogy a bölcsődét leginkább a GYED lejártá után veszik igénybe. Azonban lényegesen emelkedett a 12-23 hónapos korú igénybevevő kicsik száma. Ennek indoka, hogy a anyák munkába állása egyre sürgetőbbé vált.

A *napközbeni gyermekfelügyelet* továbbra is kedvelt szolgáltatási forma, melyet 2007-ben az előző évhez képest 150%-os arányban, 9 606 órában vettek igénybe.

Az *otthoni gyermekgondozás* 1 fő gondozónő végzi, mely az igényekhez képest kevés.

A *nyújtott nyitva tartásra* 2006-ban senki nem vette igénybe.

Az *eszköz és játék kölcsönzés* továbbra is kedvelt szolgáltatási forma annak ellenére, hogy a kölcsönzések száma csökkent.

A *gyermekvédelemmel* kapcsolatban minden bölcsődében gyermekvédelmi felelős tevékenykedik. Ők folyamatosan figyelemmel kísérik a különös bánásmódban részesülő gyermekekkel kapcsolatos történéseket. Ezen gyerekekről egyéni dokumentációt vezetnek. A négy gyermekvédelmi felelős félévente közös megbeszélést tart, év végén beszámolód készítenek. Segítségért fordulhatnak az adott bölcsőde vezetőjéhez, valamint az intézményvezetőhöz.

Az Egyesített Bölcsőde elsősorban a Gyermekjóléti Központtal tart kapcsolatot a hátrányos helyzetű, vagy veszélyeztetett gyermekekkel kapcsolatban a szakmai munka során.

A Gyermekjóléti Központtól évente két alkalommal kapnak meghívást beszámoló, koordináló értekezletre, melyen részt vesznek.

Minden bölcsődében működik a „Szülői Fórum”.

3.2.2. CSALÁDI NAPKÖZI

A kerületben az Együtt a gyermekekért! Alapítvány családi napközit tartott fenn. 2007-ben a családi napközi befejezte tevékenységét fenntartási problémák miatt.

Azonban egy másik (egy Betéti társaság által fenntartott), Csemeteház Családi Napközi elnevezésű szolgáltatás indult el 2007. év végén a kerületben. A Csemeteház inkább egy hiánypótló szolgáltatás: azokat a gyermekek várja, akik számára nem jut bölcsődei férőhely.

3.3. VÁRANDÓS ANYÁK GONDOZÁSA

A várandós anyák – kiemelten a válsághelyzetbe jutottak – segítségét elsősorban a Védőnői Szolgálat látja el.

2007-ben összesen 751 fő részesült általuk gondozásban.

Fokozott gondozást igénylők száma 261 volt. Ebből egészségügyi ok miatt 234 fő, szociális ok miatt 19 fő, egészségügyi és szociális ok miatt 8 fő. A gondozásban részesülők száma csökkent a 2006. évihez képest (70 %), így a problémák száma is kevesebb.

Négy fiatalkorú várandós anyát gondoztak a védőnők, akiket rossz szociális körülmény is jellemzett.

Egy várandósnál az újszülött örökbe fogadása is felmerült, de a szülést követően elálltak a korábbi szándéktól, de pár hónap elteltével a védelmező rendszer segítségnyújtása ellenére is szükségessé vált a csecsemő elhelyezése.

Egy alkalommal a hajléktalan várandós kismama anyaotthoni elhelyezéséhez nyújtott segítséget a Védőnői szolgálat.

A többi esetben a fokozott gondozás szükségességének okaként a munkanélküliség és a rossz szociális körülmények sorolhatók fel.

Több alkalommal segítenek a védőnők babaruha, kiságy, egyéb bútorok beszerzésében.

A Kismamaklubban fokozott figyelmet fordítanak a szülőszerepre való felkészítésre.

2007 folyamán 6 várandós anya került a Gyermekjóléti Központ látóterébe, ahol a segítség az alábbi formákban valósult meg:

- anyaoththon keresés
- ebédhez juttatás (ügyintézés)
- iskolázási kötelezettség teljesítésében ügyintézés
- tanácsadás, illetve pszichológushoz való közvetítés
- családgondozás
- krízis élelmiszer csomag adása
- adományok (babaruha, takarók, babakocsi stb.)
- egyéb ügyintézés
- kapcsolattartás
- esetkonferencián való részvétel (másik kerületi gyermekjóléti központnál, mert a várandós anya időközben elköltözött)

3.4. GYERMEKEK ÁTMENETI GONDOZÁSA

17.táblázat: Az átmeneti gondozásban részesülők adatai

Megnevezés	2006	2007	
		Gyermekek átmeneti otthona	Családok átmeneti otthona
A kapcsolatfelvétel módja			
Szülő által	21	6	4
Gyermekjóléti központ által	2	1	0
Hatósági kezdeményezés	1	0	0
Az elhelyezést kiváltó probléma			
A szülő életvezetési problémái	12	7	4
A szülő egészségügyi problémái	3	4	0
A szülő lakhatási problémái miatt krízis elhelyezés	16	6	0
A szülő szenvedélybetegsége miatt	6	0	4
A gyermek szenvedélybetegsége miatt	---	1	0
Bántalmazás miatt	5	1	4
A szülő vagy gondviselő indokolt távolléte	1	4	0
Családi konfliktus	2	5	4
A gyermek magatartási problémái	2	1	0

3.4.1. GYERMEKEK ÁTMENETI OTTHONA

Az intézményi rendelet szerint:

„Gyermekek átmeneti otthona

13. § (1) A gyermekek átmeneti gondozása keretében a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) kell gondoskodni.

- (2) *Az Önkormányzat a gyermekek átmeneti elhelyezését a gyermekek átmeneti otthonának igénybevételi lehetőségével biztosítja. A gyermekek átmeneti otthonában az a családban élő gyermek helyezhető el, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad, vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.*
- (3) *A gyermekek átmeneti otthonában történő elhelyezést az Önkormányzat más intézményfenntartóval kötött megállapodás alapján, kerületen kívül biztosítja.”*

2007-ben 7 gyermeket kellett elhelyeznünk a IV. kerületi Aranyhíd Gyermekek Átmeneti Otthonában, összesen 483 napra. Két gyermek rövidebb időt töltött az otthonban, míg egy másik gyermek 111 napot, s végül egy négy gyermekes család minden gyermeke összesen 337 napot töltött az otthonba. Ez utóbbi család gyermekei háromszor kerültek be az otthonba az elmúlt évben.

3.4.2. CSALÁDOK ÁTMENETI OTTHONA

Az Önkormányzat 2007. decemberében kötött ellátási szerződést a családok átmeneti otthona biztosítására a SUPPORT Humán Segítő Alapítvánnyal. A szerződés alapján 2008. január 1-jétől lehet igénybe venni a szolgáltatást. Azonban a kerület gyermekvédelmi és szociális intézményeiben dolgozó szakemberek informális szakmai kapcsolatainak segítségével korábban is sikerült elhelyezni az arra igényt tartó családokat.

4. JEGYZŐI HATÁSKÖRBEN TETT GYÁMHATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEKRE, ILLETVE A GYÁMHIVATAL HATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEIRE, FELADATAIRA VONATKOZÓ ADATOK

A gyámhivatal, illetve a jegyző nevében eljáró gyámhatóság 2007. évi tevékenységét mutatják az alábbi táblázatok.

18. sz. táblázat: Az ügyintézéssel kapcsolatos adatok

Megnevezés		Jegyzői hatáskörben gyámhatóság		gyámhivatal	
		2006	2007	2006	2007
Ügyintézők száma		1	2	7	6
Határozatok száma összesen:		514	419	1011	884
Ebből	államigazgatási úton megtámadott határozatok száma	1	0	31	22
	saját hatáskörben módosított vagy visszavont határozatok száma	0	0	2	
	Helybenhagyott	0	0	23	116
	Jogsértés miatt megváltoztatott	1	0	4	1
	Megsemmisített	0	0	0	2
	Jogorvoslati eljárás még folyamatban van	0	0	2	2
Az iktatott gyámhatósági ügyek száma	alapszámmal	651	614	931	953
	alszámmal	5 300	1 125	5 264	5 031
	összesen	1 981	1 739	6 199	5 984

19. sz. táblázat: Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma

Megnevezés			2006	2007
Előző év december 31-én nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma			164	136
A tárgyévben nyilvántartásba vett veszélyeztetett kiskorúak száma			169	171
A tárgyévben a nyilvántartásból törölt veszélyeztetett kiskorúak száma			197	174
Tárgyév december 31-én nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma			136	133
Ebből	környezeti	okból veszélyeztetett	41	40
	magatartási		33	31
	anyagi		49	31
	egészségi		13	4
Ebből	alkoholizmus	miatt is veszélyeztetett	9	2
	lakáskörülmények		10	3

	bántalmazás (testi)		13	16
	bántalmazás (szexuális)		1	0
	bántalmazás (érzelmi)		15	23
	testi (fizikai) elhanyagolás		9	6
	lelki (érzelmi) elhanyagolás		7	4
	Lakáskörülmények		25	23
Családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek			94	92

A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma, és ezzel az érintett családok száma nagyságrendileg nem változott. Az okként felsorolt tényezők az összlétszámon belül kisebb változást mutatnak, kivéve az érzelmi és testi bántalmazás aránya, ami kiugróan emelkedett.

20. sz. táblázat: Védelembe vett kiskorúak száma

Megnevezés		2006	2007
Szülőnek felróható	magatartási okból	21	23
Gyermeknek felróható		2	4
December 31-én nyilvántartott, védelembe vett kiskorúak száma		23	28
Ebből	a gyermekjóléti szolgálat jelzése alapján védelembe vett	23	28
	más szerv jelzése alapján védelembe vett	0	0
A családok száma, amelyekben a védelembe vett kiskorúak élnek		14	14
A tárgyévben nyilvántartásba vett, védelembe vett kiskorúak száma		23	21
Kiskorúak száma, akiknek a védelembe vétele a tárgyévben megszűnt		17	16

A védelembe vett kiskorúak száma kis mértékben emelkedett 2006-hoz képest. A családok száma nem változott, de az utolsó két sor adatából kiderül, hogy az érintettek személye „kicserélődött”.

21. sz. táblázat: Védelembevétel keretében elrendelt intézkedések

Megnevezés	2006	2007
Szülő kötelezése, hogy vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását	4	2
Szülő kötelezése, hogy keresse fel a családvédelemmel foglalkozó szerveket	21	11
A gyermek és hozzátartozója orvosi vizsgálatának kezdeményezése	3	0
A gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről való intézkedés	3	5
A gyermekek számára – kifogásolt magatartásának megszüntetése érdekében – magatartási szabályok megállapítása	2	4

A szülő figyelmeztetése helytelen magatartásának megváltoztatására	15	17
Összes intézkedés száma	48	39
A gyámhivatalnál kezdeményezett eljárások száma	4	14

A gyámhivatalnál kezdeményezett ügyek száma ugrásszerűen megnőtt, ami nem egyértelmű, hogy azért történt, mert a családoknak korábban is kapcsolata volt már a gyámhivattal, vagy mert megfogalmazódott az elhelyezés gondolata.

22. sz. táblázat: Ideiglenes hatályú elhelyezések és azt követő döntések

Megnevezés	Jegyzői hatáskörben gyámhatóság		Gyámhivatal	
	2006	2007	2006	2007
A gyámhatóság által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezések száma	2	7	0	0
Más szerv által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezések száma	-----	-----	2	7
Az összes ideiglenes hatályú elhelyezéssel érintett kiskorúak száma – gyermekotthonban elhelyezett kiskorúak száma	2	7	7	4
Az ideiglenes hatályú elhelyezést követő gyámhivatali döntések száma – átmeneti nevelésbe vétel	-----	-----	2	3

Az ideiglenes elhelyezések számának növekedése jellemző, de a nagyságrend még mindig nem számottevő.

23. sz. táblázat. Családi jogállás rendezése

Megnevezés	Jegyzői hatáskörben gyámhatóság		Gyámhivatal	
	2006	2007	2006	2007
Az év folyamán az apa adatai nélkül anyakönyvezett kiskorúak száma	29	27	-----	-----
Ebből jegyző által felvett teljes hatályú apai elismerő nyilatkozattal rendezettek száma	15	17	-----	-----
Az apa adatai nélkül anyakönyvezettek száma december 31-én (halmozott)	14	10	-----	-----
Kiskorúak száma, akiknek családi jogállása a gyámhivatalnál az év folyamán rendeződött	-----	-----	6	12
Ebből Apai elismerések száma	-----	-----	3	5

	Apaság (anyaság) bírósági megállapítása	-----	-----	0	3
	Képzett apa (szülők) megállapításának száma	-----	-----	3	4
	Apaság (anyaság) vélelmének megdöntése iránti perindításhoz való hozzájárulások száma	-----	-----	3	5

Az apai elismerő nyilatkozatok száma a 2004/2005 közötti kétszeres növekedéshez képest már 2006-ban is stagnált. A szám nem változott jelentősen.

23. sz. táblázat: Családbafogadás

Megnevezés	2006	2007
Családba fogadott kiskorúak	19	22
Elutasított kérelmek	0	0
Folyamatban lévő ügyek	1	1

24. sz. táblázat: Kapcsolattartás

Megnevezés	2006	2007
Tárgyévben kezdeményezett kapcsolattartási ügyek száma	59	60
A gyámhivatal a kapcsolattartást szabályozta (jogerősen befejezett)	7	8
Ebből határozattal befejezett ügyek száma	18	18
Ebből átmeneti nevelt	4	4
tartós nevelt	0	0
Egyezséggel befejeződött ügyek száma		1
Ebből átmeneti nevelt	0	0
tartós nevelt	0	0
A gyámhivatal által szabályozott kapcsolattartási ügyekben alkalmazott végrehajtási cselekmények	25	33
A gyámhivatal által igénybe vett mediációs eljárások	----	0
Költségviselésre kötelező határozat	0	0
A bíróság által szabályozott kapcsolattartási ügyekben alkalmazott végrehajtási cselekmények	8	10

25. sz. táblázat: Átmeneti nevelésbe vettek

Megnevezés	2006	2007
Tárgyév december 31-én nyilvántartott átmeneti neveltek	27	34
Tárgyévben átmeneti nevelésbe vet kiskorúak	14	4

Ebből	Magatartási vagy beilleszkedési zavar	4	12
	Gyermek bűnelkövetése	1	0
	Szülői elhanyagolás	13	19
	Családon belüli bántalmazás	6	0
	Fogyatékoság	3	2
	szenvedélybetegség	0	1
Ebből örökbe fogadhatónak nyilvánítottak		0	0
Az átmeneti neveltek után fizetésre kötelezett hozzátartozók		14	22

A kapcsolattartási ügyek számánál a gyámhivatal által szabályozott kapcsolattartások száma valamelyest megemelkedett, a többi adat változatlan. Az átmeneti nevelésbe vett gyermekek számánál kiemelkedő, és egyre nagyobb arányt képviselő ok a szülői elhanyagolás.

26. sz. táblázat: Tartós nevelésbe vettek

Megnevezés		2006	2007
December 31-én nyilvántartottak		2	2
Tárgyévben tartós nevelésbe vett kiskorúak száma		0	0
Ebből a tartós nevelésbe vétel oka	A szülő(k) halála	1	1
	lemondó nyilatkozat	1	1

27. sz. táblázat: Utógondozás, utógondozói ellátás elrendelése

Megnevezés		2006	2007
Tárgyévben elrendelt utógondozói esetek száma		4	4
Ebből	gyermekotthon utógondozójának kirendelése	1	2
	gyermekjóléti szolgálat családgyógondozójának kirendelése	0	0
	TEGYESZ utógondozóját rendelték ki	3	2
	Megszűnt utógondozások száma	2	2
Az év folyamán elrendelt utógondozói ellátásban részesültek száma		5	4
Ebből	férfi	2	2
	nő	3	2
Ebből	Nevelőszülőnél részesül utógondozói ellátásban	0	0
	Gyermekotthonban részesül utógondozói ellátásban	4	4
	Utógondozói otthonban részesül utógondozói ellátásban	0	0
	Egyéb helyen részesül utógondozói ellátásban	1	2

28. sz. táblázat: Gyámság (tárgyév december 31-én)

Megnevezés			2006	2007
Gyámság alatt állók száma összesen			72	74
Ebből	családba fogadó	látja el a	38	18

kiskorúak száma, akiknél	személy	gyámságot		
	harmadik személy		1	5
	hivatásos gyám		5	9
	nevelőszülő		2	8
	gyermekotthon vezetője		26	34
Számadásra kötelezett gyámok		száma	50	61
Nyilvántartott nevezett gyámok			0	0
Nyilvántartott, gyámságból kizárt személyek			0	0

A gyámság alatt állók összetételében pedig nagy változás a családba fogadás általi gyám. Ez egyben mutatja a családba fogadások számának csökkenése, ellentétben azzal, hogy a 2005/2006. évek között növekedése volt megfigyelhető ugyanennél az adatnál.

29. sz. táblázat: Gondnokság (tárgyév december 31-én)

Megnevezés				2006	2007
Gondnokság alatt állók száma összesen				199	243
Ebből	bíróság által gondnokság alá helyezettek száma			166	175
	E2bből	kizáró	gondnokság alatt állók száma	88	88
		korlátozó		78	87
	személyek száma, akik részére a gyámhivatal rendelt gondnokságot			199	243
	Ebből	ideiglenes	gondnok lett kirendelve	31	33
		Zár-		2	3
Ebből	hivatásos gondnok		látja el a	41	48
	egyéb gondnok		gondnokságot	158	195
Alkalmazott hivatásos			gondnokok	2	2
Számadásra kötelezett			száma	199	243

30. sz. táblázat: Vagyoni ügyek

Megnevezés				2006	2007
Eladással (megterheléssel) kapcsolatos	jóváhagyott	ügyek száma	70	70	
	elutasított		4	5	
Nyilvántartott ingó- és ingatlanulajdonos	kiskorúak	száma	256	256	
	gondnokoltak		113	122	
Kiskorúak	száma, akiknek gyámi fenntartásos betétállománya van		180	190	
	Betétbe helyezett összeg (ezer Ft)		172 162	1 392 635	
	száma, akiknek gyámi fenntartásos betétállományon kívül államilag garantált értékpapírja van		10	10	
	Az értékpapír névértéke (ezer Ft)		500 000	500 000	
	Száma, akiknek gyámi fenntartásos betétállományon kívül életbiztosítási kötvénye van		2	4	

Gondnokol- tak	száma, akiknek gyámi fenntartásos betétállománya van	96	121
	Betétbe helyezett összeg (ezer Ft)	90 430 558	89 123 218
	száma, akiknek gyámi fenntartásos betétállományon kívül államilag garantált értékpapírja van	10	5
	Az értékpapír névértéke (ezer Ft)	25 000	5 000
	Száma, akiknek gyámi fenntartásos betétállományon kívül életbiztosítási kötvénye van	0	0

31. sz. táblázat: Örökbefogadás és felbontás

Megnevezés			2006	2007
Engedélyezett örökbefogadások száma			4	4
Ebből	tartós nevelt volt		1	0
	A szülő hozzájáruló nyilatkozata alapján engedélyezett	házas társi	0	1
		egyéb	1	2
	Ideiglenesen örökbefogadónál elhelyezett volt		0	0
Örökbefogadásra alkalmasnak nyilvánított szülők száma (tárgyévben)			21	16
Örökbefogadásra alkalmasnak nyilvánított szülők száma (dec. 31-én, halmozott)			29	31

32. sz. táblázat: Gyermektartásdíj megelőlegezése

Megnevezés		száma		Érintett gyermekek száma	
		2006	2007	2006	2007
tárgyévben gyermektartásdíj megelőlegezése iránt indult eljárás		3	16	4	20
Ebből	elutasított kérelmek száma	0	0	1	0
	folyamatban lévő ügyek száma	0	5	0	6
	megszűnt eljárások	0	3	0	4
	egyéb	0	4	0	4
Előző év dec. 31-én megelőlegezésben részesültek száma		-----	----	8	12
Megelőlegezésre a tárgyév folyamán kifizetett összeg (Ezer Ft)		-----	-----	1 174	1 534
Megszűnt megelőlegezések		0	1	2	1

33. sz. táblázat: Otthonteremtési támogatás

Megnevezés	2006	2007
Otthonteremtési támogatási kérelmek száma	4	5
Otthonteremtési támogatásban részesült fiatal felnőttek száma	4	3
Támogatásként kifizetett összeg (ezer Ft)	3 965	2 817

5. A FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMTHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK MŰKÖDÉSÉT ENGEDÉLYEZŐ HATÓSÁGI ELENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA

Gyámhatósági, illetve a gyermekvédelmi területen végzett szakmai munka tekintetében 2007-ben a kerületben a következő ellenőrzések folytak

a Gyermekjóléti Központnál:

2007-ben nem volt ellenőrzés az intézményben.

Azonban egy eset kapcsán az intézmény igen nehéz helyzetbe került (a helyi sajtóban ugyan következetesen a Családsegítő Szolgálatról lehetett olvasni, tévesen). A kialakult helyzetre való tekintettel a Központ az alábbi személyektől és intézményektől kért szakvéleményt és állásfoglalást:

- Kispesti Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Módszertani Intézménye,
- független szakértő (dr. Papp Krisztina- az Országos Gyermekvédelmi Szakértői Névjegyzék tagja)
- ügyvéd (dr. Hermann Edit),
- Szociális és Munkaügyi Minisztérium Jogi főosztálya
- dr. Péterfalvi Attila adatvédelmi biztos úr és
- Közép-Magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal

Fenti intézmények és személyek megállapították, hogy a Gyermekjóléti Központ a szakmai kritériumoknak és a jelenleg hatályos törvényi előírásoknak megfelelően járt el. *A Központ törvényességi és szakmai felügyeletét ellátó Közép-Magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatalának vezetője dr. Csepeli Ágota hivatalvezető asszony az alábbi megállapítást tette:*

„Az iratanyag áttanulmányozását követően megállapítottam, hogy a Szolgálat körültekintően, kiváló szakmaisággal végezte feladatát, a családgondozói feljegyzések példaértékűek, abból tökéletesen nyomon lehet követni az eseményeket és a megtett intézkedéseket.”

A rendőrség által indított nyomozást lezárták.

az Egyesített Bölcsődénél:

- 1.) A felügyeleti szerv részéről a Közép-Magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatala végzett átfogó szakmai ellenőrzést 2007. május 15-16 napján. Az összefoglaló jegyzőkönyv igen pozitív volt. Az általuk tett hét észrevételből ötöt azonnal korrigáltunk, azonban a beszoktatás egy hetes idején, továbbá a munkaköri leírás munkakörre történő szabályozásán nem kíván az intézmény változtatni. (Véleményük szerint névre szólóan kell elkészíteni – míg a Bölcsőde szerint munkakörre szólóan).

A vélemény kérte az intézmény működési engedélye módosításának kezdeményezését, az alapító okirat és egyéb szabályzatok módosítását. Ezek már folyamatban voltak a vizsgálat alatt, azóta természetesen lezajlottak.

- 2.) Ellenőrzést végeztetett továbbá az Egyesített Bölcsőde mindenkori működési engedélyét kiadó Budapest XIV. Kerületi Polgármesteri Hivatal jegyzője 2007. november 22-én, a 259/2002. (XII. 18.) kormányrendelet szerint.

Idézet a jegyzőkönyvből:

„Összefoglalva: Az Egyesített Bölcsőde rendelkezik a működéshez szükséges alapidokumentumokkal, nevezett dokumentációk naprakészek. A fenntartó folyamatosan gondoskodik felújításról. A foglalkoztatottak létszáma megfelel a jogszabályban előírt követelményeknek, két szakképzetlen dolgozó van. A gyermekcsoportokban elhelyezett gyermekek létszáma megfelel a jogszabályi előírásoknak.

A „SZIVÁRVÁNY” Bölcsődében a mozgássérültek számára kialakított WC önálló, hatékony szellőzését kell biztosítani. A 1163 Budapest, Cziráki utca 22. és a 1162 Budapest, Monoki utca 67. szám alatti telephelyen lévő bölcsődékben a játszókert alapterülete kisebb az előírtnál. Összességében az elhelyezési és tárgyi feltételek megfelelőek.”

6. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN

6.1. PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK – SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKVÉDELMI IRODA

A Gyermekvédelmi Iroda és a Szociális Iroda 2007-ben egy irodává alakult. A feladatokat korábban is megosztva végezte a két iroda, így ez a lépés csak egy nagyobb egységet teremtett a pénzbeli és természetbeni támogatások terén. Így arra is lehetőség nyílt, hogy a jegyzői gyámhatósági feladatokat ne csak egy kolléga lássa el.

A jövőben vél a közös munka minél hatékonyabbá tétele, a részterületek minél szorosabb együttműködése.

Továbbá cél fenntartani, valamint lehetőség szerint fejleszteni az önkormányzat egyszeri, rendkívüli támogatások sokszínűségét a problémák kezelésére, mely a rendszeres támogatás megszűnése miatt hangsúlyosan fontossá vált.

6.2. GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS - GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT

- 2008. január elsejétől **a szerdai nyitva tartást meghosszabbították**, így 8 órától 19 óráig állnak a lakosság rendelkezésére.
- **A Kortárssegítő képzés megvalósítása** (jó részt meg is történt).
- **A KEF munkájában** továbbra is szeretnék hatékonyan részt venni.
- **Az éves tanácskozást**, – mint a kerület gyermekvédelmi rendszerének áttekintését – a tavalyihoz hasonló módon szeretnék lebonyolítani. (Ez időközben megtörtént)
- **Preventív célú tevékenységeinket – a körülmények adta lehetőségek függvényében – szeretnék megtartani.**
- **A Kerepesi Support Alapítvány által** működtetett Családok Átmeneti Otthonával jó szakmai kapcsolatot kialakítani és fenntartani.
- **Az Álláskereső Klubot** heti két alkalomra bővíteni.
- **A felmerülő igényekre gyorsan és rugalmasan reagálni**, amint arra már sor került 2008. első negyedében (Családi döntéshozó Konferenciának adtunk helyet sürgősséggel, a nyitvatartási időn túl a kialakult krízisre tekintettel).
- **A Gyermekjóléti Központ fennállásának tizedik évfordulóját** szeretnék méltóképpen megünnepelni.

6.2. GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSA – BÖLCSŐDE

- Rendkívül fontos lenne pályázatot benyújtani új bölcsőde építésére – ez az önkormányzat céljai között szerepel, ha lehetőség lesz rá – mert a jelenlegi helyzet alapján a bölcsődék feltöltöttsége 127,0 %-os és szeptemberre már nem tudnak több kérelmet előjegyezni egyetlen bölcsődébe sem, azaz megteltek a várólisták is.

6.3. A GYERMEKVÉDELMI MUNKA VONATKOZÁSÁBAN ÁLTALÁBAN, AZ ELLÁTÓRENDSZERT ÉRINTŐ TERVEK, VÁLTOZÁSOK

A szolgáltatások bővülése:

A bölcsődei, illetve óvodai, általános iskolai férőhelyek számának az igényekhez való igazítása. Ehhez a várható igények folyamatos felmérése, figyelemmel kísérése, valamint olyan bővítési lehetőségek megtalálása, melyek rugalmasan alkalmazkodnak az egyes korosztályok változó létszámához. Ezen a területen fontos szerep juthat az Európai uniós pályázati lehetőségeknek.

A szolgáltatásokra vonatkozó általános célkitűzések:

Az Önkormányzat újságjában rendszeresen megjelentetni a szolgáltatások ismertetését.

Az ellátások színvonalának megtartása, emelése, pénzügyi és természetbeni ellátások esetében az ellátás reálértékének megtartása.

Az ellátások eljuttatása a legrászorultabbakhoz.

E célok folyamatosak, az elmúlt évben teljesültek, így továbbra is célként tűzzük ki őket.

7. A BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA

A **Kábítószerügyi Egyeztető fórum** 2003 óta folyamatosan, sikeresen működik a kerületben.

A XVI. kerületi rendőrkapitány tájékoztatása szerint:

A 2007. évben a XVI. kerületben 6 **gyermekkorú** személy 4 **bűncselekményt követett el**. Az elkövetők három esetben kisebb értékre elkövetett lopást követtek el. Rablást egy esetben követett el gyermekkorú, fiatalkorú társaival, kiskorú személy sérelmére.

Fiatalkorúak összesen 33 bűncselekményt követtek el, a gyanúsítottak száma 52.

Az elkövetett cselekmények nagyobb része vagyon elleni bűncselekmény, elsősorban alkalmi és gépkocsiból történő lopás, garázda jellegű rongálás. Kisebb része rablás, testi sértés, garázdaság, visszaélés kábítószerrel bűncselekmény. Fiatalkorúak által elkövetett gépjárműből illetve gépjárműlopás, jármű önkényes elvétele bűncselekmény megvalósulására egy-egy alkalommal került sor.

Az alkalmi lopások elkövetési helyszíne elsősorban iskolai öltöző, tanterem, kerékpártároló. Az eltulajdonított tárgyak a helyiségekben őrizetlenül hagyott mobiltelefonok, MP3-as lejátszók, kerékpárok. Az elkövetőre jellemző, hogy az iskola tanulója, a cselekményeket egyedül, társak nélkül követi el.

A garázda bűncselekmények nagyobb részét rongálással, a buszmegállók, telefonfülkék üvegének betörése, a szemetes edények rugdosásával követik el. A cselekményeket csoportosan, ittas állapotban követik el, általában házibulik után az éjszakai – hajnali órákban.

A garázda jellegű bűncselekmények kisebb részét személy ellen elkövetett erőszakos magatartással követik el. A cselekmények helyszíne általában iskola vagy közvetlen környéke. A gyanúsítottak és a sértettek az adott iskola tanulói és az ott felmerült konfliktusukat kívánják rendezni egymás között. A verekedés során több alkalommal a sértett nyolc napon túl gyógyuló sérülést szenvedett.

A rongálás bűncselekmény elsősorban a buszmegállók, telefonfülkék, közlekedési eszközök, házfalak összefirkálására irányul. Az elkövetők általában 2 – 3 fős csoportokban követik el cselekményüket.

A **gyermek és fiatalkorúak sérelmére elkövetett rablás bűncselekményekre** jellemző, hogy a sértett egyedül van. Az elkövetői kör 2 – 3 főből áll, idősebb és erősebb testalkatú a sértettnél. A sértett már az első erőszakos fellépésre átadja a mobiltelefonját, MP3-as lejátszóját. A cselekmények helyszíne minden esetben közterületen, néptelen utcán vagy tereken található. A fiatalkorú elkövetők társai általában fiatal felnőttek, illetve egy alkalommal gyermekkorú volt.

A kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények elkövetőire a fogyasztás a jellemző. A cselekmények helyszíne általában közterület. A fogyasztásra általában kisebb – nagyobb társaságban kerül sor, gyanúsítottak vegyesen fiatalkorúak illetve fiatal felnőttek.

A gépjárművekkel kapcsolatos bűncselekményekre jellemző, hogy a fiatalkorúak a cselekményeket fiatal felnőttekkel követik el. A sértettek között fiatalkorú nincs.

7.1. KERÜLETI BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM

A kerületi Önkormányzat felkérésére, pedagógusokkal közreműködve a rendőrség elkészített egy pedagógusoknak szóló kiadványt – mely jelenleg nyomdai stádiumban van -, amely segítséget nyújt a jogsértések jeleinek felismerésében.

Ezen kiadványt minden kerületi oktatási intézményben, az osztályfőnökök még ebben a naptári évben kézhez kapnak.

A kerületi Rendőrkapitányság az Önkormányzat által biztosított pénzügyi keretből vásárolt egy 24 filmből álló bűn és baleset megelőzési filmsorozatot.

A kerületi általános iskolák 4. osztályától kezdve, minden osztályban **bűnmegelőzési előadás** került megtartásra, melyeken a korcsoporthoz igazított filmek levetítésre kerülnek, melyet az előadó megmagyaráz, feldolgoz közösen a gyerekekkel.

Ezen előadássorozatot követően egy poszterekből álló bűnmegelőzési kiállítást helyeznek el a szakemberek el az iskolákban, melyek a filmekkel egyező módon bemutatja az **elkövetővé és áldozattá válás következményeit**.

Ezt követően – igénytől függően – a pedagógusok részére is tartanak egy előadást a bűnmegelőzés lehetőségeivel kapcsolatban.

Ezen filmek között több olyan film is van, amely kifejezetten az idős emberek sérelmére elkövetett jogsértéseket mutatja be és megelőzésük lehetőségeit.

Közlekedésbiztonsággal kapcsolatban, az általános iskolákban folyamatos oktatást hajtunk végre, valamint vetélkedőket és közlekedési táborokat szervezünk a biztonságos, balesetmentes közlekedés érdekében.

2008. évben több kollégát kíván a rendőrség felkészíteni a bűn és baleset megelőzési feladatokban való részvételre.

8. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS KERETEI

A kerületben civil szervezetek bevonása az alapellátás keretében történik. A Napraforgó Gyermekjóléti Központ és Családsegítő Szolgálat tevékenységével kapcsolatban helyet ad és együttműködik civil és önszerveződésekkel. Az intézmény épületében alapítványok, egyesületek kapnak helyet és lehetőséget tevékenységük végzésére, illetve, hogy a Szolgálat szabadidős programjainak szervezésében, lebonyolításában részt vegyenek.

A gyermekek átmeneti elhelyezése ellátási szerződés útján biztosított, a IV. kerületben, az „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthonában, ami megfelel a kerület szükségleteinek.

Új szolgáltatási formaként 2008-tól érhető el a családok átmeneti otthona. 2007-ben a SUPPORT Alapítvánnyal kötött szerződés alapján.

149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet

a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról

10. számú melléklet a 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelethez

***Tartalmi követelmények a helyi önkormányzatok számára, a Gyvt. 96. §-ának
(6) bekezdésében előírt átfogó értékelés elkészítéséhez***

I. A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
  - rendszeres, rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
  - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
  - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
  - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
  - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
4. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések:
  - védelembe vettek száma, a védelembe vétel okai, felülvizsgálatok eredménye,
  - ideiglenes hatályú elhelyezések száma, okai, gyámhivatali felülvizsgálat eredménye.
5. A gyámhivatal székhelye szerinti önkormányzat által készített átfogó értékelés tartalmazza a jegyzői gyámhatósági intézkedésekre vonatkozó adatokon kívül a városi gyámhivatal hatósági intézkedéseire, feladataira vonatkozó adatokat is.
6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).
8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program).
9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogprevenció stb.).

A kiállítás dátuma
2008. IV. 29.

**Előzetes kivonat
az Oktatási, Ifjúság- és Gyermekvédelmi Bizottság
2008. május 7-i ülésén hozott határozatáról,**

**„Átfogó értékelés az Önkormányzat Gyermekjóléti és gyermekvédelmi
feladatainak ellátásáról 2007-ben”**

**című,
107/2008. számú Képviselő-testületi előterjesztéshez**

**2.) Átfogó értékelés az Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak
ellátásáról 2007-ben**

133/2008. (V. 07.) OIGYB

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Oktatási, Ifjúság- és Gyermekvédelmi Bizottsága javasolja Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének, hogy fogadja el az átfogó értékelést a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat 2007. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról.

Határidő: 2008. május 7-ei Képviselő-testületi ülés

Felelős: Abonyi János, az Oktatási, Ifjúság- és Gyermekvédelmi Bizottság elnöke

Szavazás: 7 igen, egyhangú

Budapest, 2008. május 7.

Kovács Katalin

a Művelődési Ügyosztály vezetője